

Forfatter: Chievitz, Poul

Titel: Udrag fra Fra Gaden

Citation: Chievitz, Poul: "Fra Gaden", i Chievitz, Poul: *Fra Gaden*, udg. af Esther Kielberg ; Uffe Andreasen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 52.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-chievitz01-shoot-idm139771790239936/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Fra Gaden

O, svarede en Fruentimmerstemme grædende, Redning er nu umulig; men De har været saa god imod mig, jeg vil saa nødigt at De skal fordømme mig, – lad saa alle Andre gjøre det. Men da De forlanger det, saa skal jeg fortælle Dem, hvem jeg er, og jeg kræver den alvidende Gud til Vidne paa, at hvert et Ord, jeg nu vil sige, er sandt. Naar De da, efter at have hørt mig, stoder mig bort, og overgiver mig til min Skjæbne, o, saa vil jeg dog til min sidste Time erindre den Uge, – De har ladet mig være hos Dem, og spøgt med mig og spillet Klaveer for mig.

Jeg kunde ikke overtale mig til at gaae; thi jeg haabede ved Pigens Historie at kunne formere min Menneskekundskab. Jeg satte mig derfor ned, for ikke, hvis Fortællingen blev for lang, at komme til at røbe mig, ved af Træthed at forandre Stilling, og hørte saaledes Augusta sige, da hun efter megen Graad og Hulken atter tog til Orde:

Den Mand, som De før jog bort, er min Broder; han siger det i det mindste, og min Moder siger det ogsaa. Undertiden er det faldet mig ind, at han ikke var det, og at jeg var et forældreløst Barn, der var bleven sat i Kost hos den Kone, som jeg kalder Moder; thi de have aldrig behandlet mig, som jeg synes at Forældre skulle behandle deres Børn, eller ældre Sødskende de yngre. Jeg har endogsaa til visse Tider troet at kunne erindre en lykkelig Tid, hvor venlige Ansigter have smilet til mig; men naar jeg rigtigt har villet holde fast ved det Erindrede, var det, som om det reent forsvandt, saa jeg tænkte, at det maatte være Noget, jeg havde drømt.

Saa vidt tilbage jeg kan huske, har jeg aldrig seet andet end Fattigdom og Elendighed; min Broder, synes jeg, har altid været ligesaa gammel som han nu er, og seet ligesaadan ud, med et uredt og forvildret Haar. Han har altid været ond imod mig, og naar jeg som ganske Lille sad i vor Gadedør, og saae ham komme, skyndte jeg mig bestandig bort; thi jeg var vis paa, at han sparkede til mig, hvis jeg blev siddende til han gik ind. Senere kom jeg i en Skole, og uagtet Læreren var streng og slog os, var jeg dog glad, naar jeg skulde derhen. Der var dog andre Børn, jeg kunde lege med i Fritimerne, og hjemme fik jeg kun Skjend og Prygl; thi min Broder, som næsten aldrig var paa Arbejde, sad den hele Dag inde i Stuen, og gik kun ud om Aftenen. Engang var han dog borte et heelt Aar, og den Tid havde jeg det bedre; thi Moder slog mig kun sjældent. Jeg fik først senere at vide, hvor han havde været. Saaledes hengik Tiden til jeg skulde confirmeres, og jeg

længtes efter denne Dag, da jeg troede, at jeg saa kunde komme ud at tjene, som jeg hørte alle de andre Piger skulde, med hvem jeg gik til Præsten. Men min Moder og Broder havde besluttet det anderledes. Og da jeg engang vovede at bede derom, lod de mig vide, at jeg ikke kunde tilbagebetale dem, hvad jeg havde kostet dem, med den usle Løn, jeg kunde tjene om Aaret. Nogen Tid efter sagde man mig, at jeg nu skulde gaae et Sted hen at lære at sye. Jeg blev glad derved, og takkede den gamle Herre, for hvem min Moder vadskede, og som hun sagde vilde betale for mig. Jeg fik ogsaa bedre Klæder, hvorfor jeg ligeledes maatte takke den gamle Herre, da det var ham, der hjalp mig. O jeg vidste dengang ikke endnu, hvorledes jeg senere skulde betale ham det igjen; eller snarere, det faldt mig ikke ind, at jeg, der endnu var et Barn, kunde have optændt nogen Lyst hos denne Herre, der var saa riig, saa jeg dengang troede, at han kunde have kjøbt de smukkeste Fruentimmer. Ja, thi De maa vide, at fattige Børn ere fra Vuggen vante til at høre tale om de forargeligste Ting, og ofte Vidne til Afskyeligheder, om hvilke deres Alder under andre Forhold vilde holde dem aldeles uvidende. Og saaledes vil De forstaae, at jeg strax begreb, hvad Herren vilde, da jeg en Aften af min Moder var sendt i et Ærinde til ham, og han lukkede sin Dør ilaas, for at være uforstyrret med mig. Jeg blev angst og bad ham lukke mig ud; men han lo og sagde at det var med min Moders Villie, at jeg var hos ham. Han tog min Haand, for at trække mig bort fra Døren, og smilte til mig, men der var noget saa Frygteligt i hans Smil, at jeg ræddedes endnu mere, og foer hen til Vinduet i den Hensigt at springe ud paa Gaden. Men han greb mig og holdt mig fast. Jeg græd og kastede mig for hans Fødder, tiggede og bad om Skaansel; jeg sagde ham, at jeg var et Barn endnu – jeg viiste ham, at jeg var det; men hans Blik blev endnu rædsommere, hans Favnetag heftigere, det sortnede for mine Øine, og mine Sandser forlode mig.

Da jeg atter kom til mig selv, var min Moder i Stuen og beskæftiget med at bringe mig til Besindelse. Det varede længe inden jeg kunde fatte, hvor jeg var; jeg var ganske forvirret og følte heftige Smarter. Efter flere Gange at have forsøgt om jeg kunde holde mig opreist, blev jeg tilsidst baaret ned ad Trappen, sat i en Vogn og kjørt hjem. Nu laae jeg i flere Uger, og i den Tid var jeg fri for Prygl, ja endogsaa for Skjend; og denne Godhed imod mig varede selv efter at jeg havde begyndt at staae op. Vi boede ogsaa bedre end før, og uag-